

GOB

L'Ecologista

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa

núm. 52 / Primavera 2011

Llucalcari: a la fi!

Entrevista: Eduard Moreno, misser del GOB en el procés de Llucalcari

A fons: Propostes ecologistes per a les eleccions autonòmiques de 2011

Dossier: El carbó: combustible per al canvi climàtic

RESUM D'ACTIVITATS DE 2010

Sumari

2 Editorial

Resiliència: la recepta del futur

3 Actualitat

6 Dossier

El carbó: combustible per al canvi climàtic

9 A fons:

Propostes ecologistes per a les eleccions autonòmiques de 2011

11 Resum d'activitats de 2010

24 Per dins:

Som GOB, ets GOB

26 Entrevista:

Eduard Moreno, misser del GOB en el procés de Llucalcari

28 Recursos educatius

Ciberactivisme com a estratègia d'educació ambiental

30 Iniciatives

Associació de Varietats Locals de les Illes Balears

31 Participa-hi:

Agenda. Voluntariat

Editorial

Resiliència: la recepta del futur

Acaba una legislatura complexa. En un temps que s'emmarca en una crisi sense precedents a tots els nivells, i amb una classe política mancada de la imprescindible confiança de la societat, el futur polític resulta realment imprevisible

Una cosa és certa, però: s'ha evidenciat més que mai quin és el camí correcte i únic per corregir els errors i assumir els reptes que se'ns presenten com a societat. Malgrat que això sigui tan clar, però, massa sovint se segueixen cercant solucions en les mateixes receptes que ens han abocat a l'estat actual, amb l'objectiu de donar sortida ràpida a problemes que necessiten un replantejament en profunditat de les estructures que sostenen la nostra societat.

A casa nostra, la manca de compromís cap a un futur que va més enllà dels períodes electorals i la manca absoluta de creativitat i de l'imprescindible sentit de la responsabilitat que hauria de ser inherent a la classe política, marquen la realitat actual i en condicionen negativament el futur.

És hora de reaccionar. De fet, serà o ara o mai. I la natura i l'entorn, el medi ambient i el territori, tenen totes les respostes. No les tenen ni els mercats, ni els especuladors financers, ni les retallades socials, ni la construcció com a motor de la inversió.

Cal que la nostra classe política faci un front comú amb la societat, lluny de disputes partidistes inútils per a l'interès comú, per afrontar, des de la resiliència, un futur ple de reptes, el principal dels quals és ser conscients que canviar el camí és a les nostres mans. Només cal seguir-lo i desprendre'ns dels llasts econòmics que ens han sotmès. Deslligar-nos-en depèn de tots nosaltres.

En portada

Margalida Maria Ramis

Foto portada: Vista de l'esbucament des de la finestra d'una de les cases de Llucalcari. .

Llucalcari, a la fi

Després de més de 25 anys, a la fi podem celebrar l'inici de la materialització de la justícia amb el territori i contra aquells que no en respecten la protecció. Enguany s'ha iniciat, per sentència, l'esbucament de les cases de Llucalcari, que durant tots aquests anys han esdevingut un símbol de la lluita ecologista en la protecció de l'entorn, el paisatge, el patrimoni i la història nostres. Un triomf, sens dubte, de totes les persones que hi han dedicat el seu temps. Estam, per tant, tots d'enhorabona.

Esperem poder veure també culminat ben aviat l'etern procés de ses Covetes a Campos, per recuperar així aquell litoral malmès pel ciment.

L'Ecologista: Revista del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa. Publicació trimestral gratuïta **Edició:** GOB. Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa. C. de Manuel Sanchis Guarner, 10 - 07004 Palma. www.gobmallorca.com - info@gobmallorca.com

Coordinació: Margalida Maria Ramis Sastre **Comitè editorial:** Aina Llauger, Natàlia Comalada, Cécile Parra, Toni Rubio i Margalida Maria Ramis

Revisió lingüística: Maria Antònia Ramis i Joan Obrador **Disseny i maquetació:** Toni Rubio

Han col·laborat en aquest número: Toni Muñoz, Xisco Valls, Pep Vicens, Miquel Àngel Ballester, Aina Socies, Benito Bohigues, Jaume Canals, Xavier Garí. M.A. Lobo, Xisco Lladó, Diari de Balears, Maria Huguet i Irene Peña.

DL: PM 63-1985. ISSN: 2171-9284 Prohibida la reproducció no autoritzada, total o parcial, amb finalitat comercial.

Impressió: Taller Gràfic Ramon - Palma - Paper reciclat 100 % **Tiratge:** 6.000 exemplars **Franqueig concertat** núm. 33/117

La Trapa, 30 anys

El GOB i Amics de la Trapa organitzaren, el passat 2 de desembre, un acte públic de commemoració i reconeixement a les persones i a les entitats que fa 30 anys varen fer possible la compra de la Trapa. Així s'inicià una aventura difícil i alhora engrescadora: la compra d'aquest espai a través d'una subscripció popular amb participacions de 10.000 pessetes. Amb el lema «Fes-te amic de la Trapa», gent jove, gent gran, empresaris i treballadors, gent de Palma, gent dels pobles i fins i tot de les altres illes varen subscriure'n participacions.

Associacions empresarials i de veïns, amics, col·legis professionals, sindicats, escoltes, estudiants... de les Balears i de la península, i també 17 consistoris de les Balears, també se'n feren subscriptors. Algunes associacions conservacionistes de països europeus varen ser també un puntal important, i centenars d'artistes varen cedir obres d'art, varen fer concerts i exposicions que varen permetre'n finalment la compra definitiva.

L'acte de dia 2 va servir, per tant, per fer un reconeixement públic a totes les persones i entitats que han fet possible aquest projecte comú, i per commemorar els 30 anys d'ençà de l'inici d'aquesta iniciativa. A l'acte es va presentar un documental inèdit sobre la

Diari de Balears

Trapa, realitzat per Miraprim per a TV de Mallorca, tot i que el punt culminant i més emotiu va ser el reconeixement per a les persones, representants de col·lectius i d'entitats que han destacat en el seu compromís amb la Trapa i la seva conservació. Se'ls va fer lliurament d'una làmina que l'artista Vicenç Sastre va realitzar i ens va cedir per a aquesta ocasió, i una mostra de la primera collita de mel de la Trapa. Les recolliren Xesc Moll, president del GOB des de l'any 1977 fins al 1983 i impulsor del projecte de compra i gestió de la Trapa; la Societat Zoològica de Frankfurt, en representació de les entitats i institucions que hi participaren; Lluís Juncosa, en representació de les persones que compraren un bocinet de la Trapa; Ferran Aguiló, en representació

del món dels artistes plàstics que varen cedir les obres per a les subhastes a favor de la Trapa; Biel Majoral, en nom de músics illencs que varen contribuir amb la seva música a la protecció de la Trapa; Miquel Àngel Sancho, persona inquieta i sensible a les iniciatives de protecció de l'entorn i al qual volíem agrair de manera sincera la seva col·laboració constant; Núria Perea, com a representant dels milers de voluntaris que fa 17 anys que treballen de valent a la nostra reserva. I finalment, Joan Juan, treballador de la finca des de fa 16 anys, com a agraïment per la seva motivació i dedicació entusiasta a la Trapa. L'acte va concloure amb una actuació musical de Biel Majoral i la presentació del projecte de futur «La Trapa 2015».

Per una llei de canvi climàtic a les Illes Balears

En el marc del procés de participació de la revisió del Pla d'Acció per a la Lluita contra el Canvi Climàtic (2008-2012), impulsat pel Govern de les Illes Balears, les entitats Amics de la Terra, Fundació Deixalles, GADMA i el GOB reclamen la creació d'un marc legal transversal i d'obligat compliment que permeti reduir de forma segura i planificada les emissions de gasos d'efecte hivernacle de les Illes Balears. La proposició de llei hauria de definir uns objectius concrets i anuals de reducció de les emissions, i garantir que l'esforç de reducció d'emissions es distribueixi transversalment entre els diferents sectors socials i econòmics responsables (transport, serveis, indústria, territori, residencial i institucional). L'acord per a la implementació d'una llei de canvi climàtic permetria desvincular la lluita contra el canvi climàtic de qualsevol color polític, i garantir-ne la continuïtat i eficàcia a mitjà i llarg termini.

<http://www.gobmallorca.com/comuni/com2011/110104.html>

<http://www.gobmallorca.com/comuni/com2011/110110.html>

Presentació de la plataforma Son Bordoí Viu

Una quinzena d'entitats, entre les quals l'Associació de Joves des Molinar, el GOB, Amics de la Terra, Esquerra i Gadma, han constituït la Plataforma Son Bordoí Viu, amb l'objectiu de donar veu als arguments d'oposició al projecte urbanístic de Son Bordoí i fer un clam per la protecció de tota l'àrea rural del Molinar, reclamant serveis per al barri, però no a canvi de més densificació de la zona ni de la pèrdua de caràcter del barri. Reclamen una política d'habitatge que no impliqui més creixement, sinó que tendeixi a l'ocupació dels 45.000 habitatges buits que hi ha actualment a Palma. El passat dia 11 de novembre varen fer, com a protesta, una sembra simbòlica d'un hort als terrenys rurals que seran afectats

per la urbanització, i el 17 de desembre, diversos representants d'aquest col·lectiu varen convocar els mitjans de comunicació davant el Consolat de la Mar, el dia del Consell de Govern, perquè és aquest òrgan el que ha de donar l'aprovació definitiva a les normes subsidiàries complementàries que faran possible el projecte. A hores d'ara, la tramitació resta aturada pendent de trobar una solució per als accessos a la urbanització i la integració de la xarxa viària que limita amb la urbanització.

Xavier Garif

El Grup Infantil del GOB participa en la campanya «Practica l'Off»

Un grup de 60 infants i 12 educadors del Grup Infantil del GOB participaren en una gimcana sobre la mobilitat sostenible i els drets humans en el marc de la campanya de sensibilització «Practica l'Off: + transport públic, - petroli, + drets humans». Aquesta campanya ha estat promoguda per les ONG Enginyers sense Fronteres i Medicus Mundi, amb la col·laboració d'Entrepobles i el GOB. La campanya pretén donar a conèixer la relació entre el consum d'energia als països del nord i les violacions de drets humans al països del sud.

L'horabaixa es dugueren a terme altres activitats adreçades als infants i familiars: visitaren la botiga de comerç just S'Altra Senalla i conegueren la importància de practicar un consum responsable amb la compra de productes de comerç just, amb la finalitat de corregir les desigualtats actuals entre els països del sud i del nord.

<http://www.practicaloff.com/>

Via Connectora: Així NO!

Després de la intensa campanya liderada pel GOB contra la revisió del Pla Director Sectorial de Carreteres del Consell, les actuacions del Departament de Carreteres continuen la línia de fer més asfalt per a més cotxes, i d'entendre les infraestructures com l'única solució de les problemàtiques de la mobilitat.

En són exemples el macropont a Son Espases, una infraestructura brutal per facilitar els accessos a l'hospital, i ara la presentació del projecte alternatiu de segon cinturó o via connectora, un projecte que el GOB ha denunciat perquè no respon a un estudi previ de mobilitat integral que justifiqui la necessitat i la idoneïtat d'aquesta infraestructura i perquè s'ha tramitat de forma perversa, des del fraccionament en projectes menors, per via d'urgència i sense avaluació d'impacte ambiental.

En aquest sentit, el GOB ha impulsat una campanya virtual de denúncia a la qual podeu accedir des d'aquest enllaç:

<http://www.gobmallorca.com/viaconnectora/>

Per altra banda, juntament amb veïns afectats directament per aquesta infraestructura, s'ha constituït la plataforma cívica Via Connectora: Així NO!, que treballa pel replantejament d'aquesta megainfraestructura.

Podeu seguir l'actualitat de la plataforma al seu blog:

<http://viaconnectoraaixino.blogspot.com/>

La credibilitat dels responsables polítics del Consell, pel que fa als seus anuncis d'impulsar necessàriament una manera diferent de concebre la mobilitat i la relació amb el territori, queda realment compromesa davant aquests projectes.

Jaume Canals

Xisco Lladó

Ni un minut més! Més reducció, millor reciclatge!

El passat novembre, amb motiu de la Setmana Europea de Prevenció dels Residus, la Plataforma per a la Reducció dels Residus de Mallorca reclamà, com una de les solucions a la crisi econòmica i ecològica, la reducció i un millor reciclatge dels residus amb una concentració davant la incineradora, per denunciar que més d'un 80% dels residus acaben a l'abocador o incinerats, i exigí una vertadera alternativa a la incineració i l'aposta real per la reducció i el reciclatge.

L'opció més sostenible que es vol impulsar des d'aquesta Plataforma és la dels sistemes de dipòsit, devolució i retorn (SDDR). Les jornades informatives a favor d'aquests sistemes que ha organitzat la Plataforma han reunit diverses administracions públiques i grups polítics. També han presentat als ajuntaments un model de moció a favor dels SDDR, perquè els diferents consistoris de Mallorca l'aprovin i donin suport a la realització d'estudis de viabilitat i a la implantació d'aquests sistemes. A hores d'ara, Inca, Calvià i Capdepera ja han considerat les respectives mocions al ple.

Per altra banda, el GOB i el Consell de Mallorca continuen amb la campanya de reducció de residus que va començar el 2009, «De residus, gens ni mica», que promou festes sostenibles, amb l'edició d'un CD amb recursos informatius i didàctics, el servei de préstec d'una vaixela reutilitzable i l'espectacle d'animació teatral *La família Carmanyola*, creat per Tucano Entreteniment, per reduir les bosses de plàstic i introduir hàbits de compra més sostenibles.

www.reduccioresidus.blogspot.com

<http://residuminim.wordpress.com>

Més de 50 refugis de fauna a Mallorca

En col·laboració amb els propietaris que no volen que es caci dins les seves finques, el GOB impulsa aquesta figura. Enguany, amb la tramitació per declarar tres nous refugis més, el nombre de refugis a Mallorca arriba ja als 51. La pràctica de la caça és una activitat amb unes implicacions ambientals importants en el nostre territori, ja que és poca la superfície forestal i rural on no es pot caçar (alguns parcs naturals, penya-segats costaners i refugis de fauna); i d'altra banda, el nombre de practicants és molt elevat (més de 26.000 llicències, de les quals més de 21.000 a Mallorca). Amb aquest panorama, d'alta pressió cinegètica i pocs indrets on no es caça, la figura del refugi de fauna sembla una bona eina per facilitar indrets on les espècies cinegètiques puguin viure tranquil·les.

Des del GOB animam tots els propietaris interessats a contactar amb nosaltres. Els informarem i assessorem sobre la tramitació necessària i, en el cas que es decideixin a fer-ho, els ajudarem a promoure la declaració.

www.gobmallorca.com/refugis

El GOB, amb el tramvia de Palma i la conversió de Blanquerna en zona per a vianants

El GOB va presentar al·legacions al projecte de tramvia, que considera clau per consolidar un nou model de mobilitat a la ciutat de Palma. El tram comprès en aquesta primera fase està, a més, sobradament justificat pel volum d'usuaris potencials d'aquest mitjà, que, des del punt de vista de mobilitat, esdevé l'alternativa òptima per donar resposta a les necessitats actuals de transport públic d'enllaç entre la zona de Can Pastilla, el Molinar i el centre de la Ciutat. Per altra part, Mesa Cívica i el GOB també han donat suport, aquests darrers mesos amb dues intervencions al Ple de l'Ajuntament de Palma, a la conversió total i efectiva del carrer Blanquerna en zona per a vianants.

<http://www.gobmallorca.com/comuni/com2010/101222.html>

<http://www.gobmallorca.com/comuni/com2011/110201.html>

Atres notícies

A la fi, l'esbucament de les cases de Lluçalcari. En aquest número de *L'Ecologista* tractam el tema en profunditat a l'entrevista que, en aquest cas, feim a Eduard Moreno, misser que voluntàriament va dur-ne tot el procés judicial, i que va oferir una roda de premsa al local del GOB. **Diada Som GOB, ets GOB.** Podeu veure tota la informació de la diada a la secció «Per dins», pàg 24.

El carbó: combustible per al canvi climàtic

Margalida Maria Ramis

A les Illes Balears, no podem parlar de compromisos seriosos per combatre el canvi climàtic sense parlar del nostre sistema energètic i del paper que hi té el carbó. Si realment volem que la nostra comunitat faci els deures respecte dels compromisos de reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, necessàriament hem de començar per plantejar el tancament de la central tèrmica del Murterar. I ara és el moment.

Ara fa tot just 30 anys (el 1981) entraven en funcionament els primers grups de la central tèrmica Alcúdia II (Murterar), que es troba en plena zona humida (Parc Natural de s'Albufera) i al costat d'una de les principals zones de producció turística de Mallorca, el port d'Alcúdia.

Aquesta central representa un 23% del parc de generació d'energia elèctrica a les Illes Balears, amb 468 MW instal·lats. A ca nostra, la producció d'electricitat a partir de carbó representa el 53% (3.170 GWh) del total d'energia elèctrica produïda fent servir carbó, el combustible més contaminant que hi ha, i que té unes implicacions que van més enllà de les purament ambientals, a partir d'una tecnologia poc eficient. L'eficiència energètica de les centrals tèrmiques convencionals difícilment supera el 35%. Això vol dir que gairebé el 70% de l'energia es perd en el procés de producció en forma de calor.

El repte del canvi climàtic ens obliga a posar en marxa accions definitives per donar solucions a aquesta problemàtica global, amb actuacions a l'àmbit local. A les Illes Balears, la producció d'energia elèctrica és una de les principals fonts emissores de gasos d'efecte hivernacle, i dins aquest sector, el Murterar representa actualment el 60% del total de les emissions pel fet de generar energia elèctrica a partir de carbó que prové del sud d'Àfrica.

El canvi cap a un futur sense carbó: ara és el moment

En el marc de les III Jornades sobre Energia, impulsades per la Direcció General d'Energia, que tractaren sobre sostenibilitat i impactes, Red Eléctrica de España (d'ara endavant REE) va presentar una proposta per disminuir les emissions de CO₂ en el parc de generació d'energia elèctrica de les Illes Balears a partir de l'entrada en funcionament del gasoducte i el cable elèctric de connexió amb la península.

Les hipòtesis amb les quals treballava REE per fer les previsions d'escenaris energètics possibles es basaven en:

1. Gas natural. Arribada i extensió del gasoducte (490 milions d'euros): diversificació i millora de l'eficiència energètica. Està previst que canviïn de combustible les turbines de gas d'Eivissa, els cicles combinats de Son Reus i Cas Tresorer i altres grups d'Eivissa.

2. Cable elèctric (300 MW): la previsió de Red Eléctrica Española és que les dues línies del cable estaran finalitzades el març de 2011. Es preveu que pugui substituir un 20% de la producció anual.

3. Energies renovables (règim especial): s'ha de garantir un creixement important de la potència instal·lada. Hipòtesis:

- total potència instal·lada (eòlica i solar fotovoltaica): 300 MW
- creixement de producció anual en règim especial proporcional a 2009

REE mantenia, però, la previsió de funcionament de la central tèrmica del Murterar i els 3.170 GWh d'energia que es varen produir en aquesta central el 2009, sense variar ni la seva tecnologia ni el seu combustible, el carbó. Tot i això, amb les previsions més optimistes, REE augurava una disminució de les emissions de CO₂ en un 25%, que passaven de 4.992 a 3.765 tones.

Els impactes del carbó

1. Canvi climàtic i responsabilitat ecosocial

- 1.1. Emissions de GEH per MWh més elevades
- 1.2. Ineficiència de la tecnologia de conversió
- 1.3. Impactes ecològics i socials als punts d'extracció
- 1.4. Problemes associats al transport: dispersió de partícules, contaminació difusa, etc.

2. Afectació al Parc Natural de s'Albufera

3. Problema d'acumulació de cendres al dipòsit de cendres de Biniatria

Roda de premsa per demanar el tancament del Murterar.

La proposta del GOB

El GOB va una mica més enllà, i a partir des les mateixes dades ha fet la seva proposta, això sí, incorporant un canvi substancial en el sistema energètic: el tancament progressiu de la central tèrmica del Murterar.

Entenem que l'arribada del gas natural i la connexió elèctrica hauria d'anar lligada a una planificació energètica per aconseguir la implantació efectiva de les energies renovables que tengués en compte la realitat territorial insular, i un desenvolupament de tecnologies més eficients que possibilitin la generació d'energia elèctrica més propera als punts de consum (generació distribuïda).

Així, les hipòtesis del GOB són les següents:

- S'elimina la central tèrmica del Murterar.
- Es considera que el cable elèctric pot aportar i substituir el 20% de l'energia elèctrica. Se substitueix per gas natural tot el parc de generació que actualment es fa amb gasoil i fuel.
- Suposam que es manté la potència actual de generació elèctrica, tot i que l'escenari ideal seria poder preveure escenaris de decreixement.

Assumir aquests canvis suposa:

- Una aposta decidida per la generació distribuïda: co/tri-generació
- L'impuls de les renovables i l'aplicació de polítiques valentes d'estalvi i eficiència energètica, fins al punt d'assumir el compromís derivat de la Directiva 20/20/20 (20% de l'energia de fonts renovables i 20% d'estalvi per a l'any 2020) i, fins i tot, les modificacions sorgides de la cimera de Copenhaguen, en què es va apostar pel 30% d'energies renovables.

Amb la proposta del GOB, les emissions de CO₂ passen de 4.992 a 1.614,6 tones de CO₂/MWh, això vol dir una reducció de prop del 60% d'emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEI). Tenint en compte que les Balears es troben gairebé en més d'un 78% per damunt de les emissions permeses respecte de l'any 1990 (protocol de Kyoto), encara hauríem de fer un esforç significatiu de reducció d'emissions en altres sectors, com per exemple, el transport.

Tecnologia	Actualment (Gwh)			Aribada GN (Gwh) Estimations REE			Cable elèctric Estimations REE			ER Estimations REE			PROPOSTA GOB		
	ICO ₂ /MWh	%GEH	%GEH	ICO ₂ /MWh	%GEH	%GEH	ICO ₂ /MWh	%GEH	%GEH	ICO ₂ /MWh	%GEH	%GEH	ICO ₂ /MWh	%GEH	%GEH
CT carbó	3170	3012	60	3170	3012	67	3170	3012	77	3170	3012	80	0	0	0
TG (gas natural)	0			6	3	0,1	0	0	0	0	0	0	345	193,2	7,8623
TG (gasoil)	345	255	5	339	251	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fuel	971	748	15	823	634	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CC (gasoil)	1289	954	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CC (gas natural)	-			1289	477	11	1289	477	12	939	347	9	1289	476,93	19,409
Altres grups (GN)	-			148	83	2	119	67	2	86	48	1	971	543,76	22,128
Règim especial	212	23	1	212	23	1	212	23	1	595	23	9	2185	65,55	2,6676
Cable elèctric	-			-	-	-	1197	335	8	1197	335	1	1197	335,16	13,639
	5987	4992		5987	4483		5987	3914		5987	3765		5987	1614,6	

Amb la proposta del GOB es reduirien a una tercera part les emissions de CO₂ per Mwh generat!

La necessitat d'impulsar una llei de canvi climàtic a les Balears

Com ja s'ha esmentat anteriorment, no es pot parlar de canvi climàtic sense parlar d'energia. Aquest és un dels sectors més estratègics des de tots els punts de vista. Cal entendre que abordar la problemàtica climàtica implica necessàriament revisar la nostra realitat energètica: generació i consum.

Una llei implicaria disposar d'un marc legal transversal i d'obligat compliment per reduir de forma segura i planificada les emissions de gasos d'efecte hivernacle de les Illes Balears. La proposició de llei hauria de definir uns objectius concrets i anuals de reducció de les emissions, i garantir que l'esforç de reducció d'emissions es distribueixi transversalment entre els diferents sectors socials i econòmics responsables (transport, serveis, indústria, territori, residencial, institucional i transversal). L'acord per a la implementació d'una llei de canvi climàtic permetria desvincular la lluita contra el canvi climàtic de qualsevol color polític, i garantir-ne la continuïtat i l'eficàcia a mitjà i llarg termini.

En el marc del procés de participació de la revisió del Pla d'Acció per a la Lluita contra el Canvi Climàtic (2008-2012), impulsat pel Govern de les Illes Balears, diverses entitats ambientalistas de Mallorca vàrem denunciar, el passat mes de gener, que les mesures proposades en el mateix Pla d'Acció no tenen caràcter vinculant, fet que dificulta que s'acabin portant a terme.

Per això, Amics de la Terra, Fundació Deixalles, GADMA i el GOB reclamaren conjuntament una llei de canvi climàtic a les Illes Balears com a única manera de garantir l'adopció de mesures efectives per reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle, i coincidiren a destacar el sector energètic com un sector clau que ha d'abordar necessàriament una revisió de la planificació energètica i, amb això, la previsió de tancament de la central tèrmica del Murterar.

Cada 3 minuts un camió ple de carbó surt del port d'Alcúdia per alimentar la central del Murterar.

Conclusions

Per tot el que hem exposat, entenem que les Illes Balears no es poden permetre continuar tenint el carbó com a principal combustible per a la generació elèctrica. És una qüestió de responsabilitat ambiental i climàtica, d'eficiència tecnològica i de racionalització del sistema energètic, però és també una qüestió de solidaritat internacional i de repte fonamental cap a una societat avançada que aposti per l'equilibri ambiental, la justícia i l'equitat social.

Així, des del GOB, reclamam:

1. Una planificació progressiva de tancament dels grups de la central del Murterar.
2. La substitució per gas natural a tot el parc de generació actual alimentat per gasoil i fuel.
3. Una planificació que aposti vertaderament per la implantació efectiva, amb criteris territorials, de les energies renovables.
4. Una aposta per la generació distribuïda basada en la cogeneració i la trigeneració, amb la integració de les fonts renovables i més properes als punts de consum.

Les propostes ecologistes per a les eleccions autonòmiques de 2011

Margalida Maria Ramis

Tenint en compte la proximitat de les eleccions autonòmiques, el GOB presenta les propostes ecologistes per als programes electorals. Pretenem contribuir així a l'impuls de les polítiques que han de marcar el canvi necessari, el repte de ressorgir de la situació actual amb el medi ambient com a clau per superar la crisi. Pretenem que les prioritats ambientals marquin l'agenda política del futur, tant des del punt de vista de l'estratègia i el model econòmic com, evidentment, de la relació entre aquest model econòmic, el territori, els recursos i l'entorn.

Podeu consultar el document complet a www.gobmallorca.com/proposteselectorals_2011.pdf

Arxiu GOB

Les eleccions del proper mes de maig es presenten en el marc del repte més gran de la societat en els darrers temps: la crisi econòmica, la crisi financera i la crisi ecològica i de valors han marcat les polítiques impulsades des de la nostra comunitat autònoma especialment en aquests darrers dos anys, i sota el discurs de la necessitat de reactivar l'economia, s'han impulsat mesures que no han donat prioritat al medi ambient i que han oblidat el repte de les limitacions que ens imposa l'adaptació a un futur marcat per un canvi climàtic ja inevitable i que condicionarà el destí de les nostres illes. La crisi, a més, s'entrecrua amb la corrupció, amb la qual cosa augmenta la desconfiança de la societat en la classe política. Malauradament, l'horitzó temporal de la cita amb les urnes és el que marca l'abast de les responsabilitats polítiques en temes crucials com aquest, i massa sovint, per aquesta limitació temporal, es cau en l'impuls de mesures que no són més que el resultat de les mateixes receptes que ens han duit al fracàs.

Per tot això, ara és un moment decisiu, en què cal donar la importància i la transcendència que mereixen a les qüestions ambientals en el marc de les diferents iniciatives programàtiques dels partits que concorrin a les properes

eleccions. Perquè ens hi jugam massa, perquè no es pot continuar amb les polítiques que ens han abocat a un carreró que sembla sense sortida per als pensaments convencionals, però que en té una de clara i única: assumir la responsabilitat i el repte d'un canvi de 180º en la direcció de les polítiques que determinaran el nostre futur i el del nostre territori, en un món global que ha d'encarar globalment també aquesta gran oportunitat que representa la crisi en què el món occidental sencer es troba immersa. El camí és clar, i les conseqüències de continuar amb les mateixes polítiques que s'han fet fins ara, també. I igualment tenim clar que, malgrat tot, els interessos econòmics i l'especulació financera determinen encara les polítiques dels governs tant de dretes com d'esquerres.

La contenció del creixement, la conservació de la nostra biodiversitat, el consum racional de recursos naturals, la sobirania com a objectiu central i la sensibilització vers el repte i l'oportunitat que vivim de canviar de rumb han de ser, per tant, temes cabdals en el debat i en les línies programàtiques dels partits de les nostres illes. I això és el que pretenem amb les propostes que tot seguit enumeram:

Economia

- L'impuls del sector agrari com a eix estratègic
- La necessitat de la reconversió del model turístic
- La consideració del sector de la construcció com un sector més en un model econòmic diversificat
- L'aposta per la producció local
- L'impuls de models públics de gestió dels serveis (aigua, residus, transport, educació, sanitat...)

Recursos

- Aigua: per una gestió integral de l'aigua
- Energia: el repte d'un nou escenari energètic a les Illes Balears
- Canvi climàtic: la necessitat d'assumir el compromís més enllà del discurs
- Residus urbans: un nou pla per tancar la incineradora i prioritzar la reducció, el reciclatge i el compostatge

Ordenació del territori i urbanisme

- La necessitat de la llei del sòl
- L'aposta per la reconversió sense creixement
- La lluita per un urbanisme que promogui la proximitat

Infraestructures i transport

- Carreteres: necessitat de replantejar el model viari illenc al marge dels projectes de millores puntuals
- Mobilitat: per un model de mobilitat integral a tota l'illa que prioritzi el transport públic

Conservació de la naturalesa

- Recuperació dels espais naturals desprotegits, ampliació de la xarxa i millora de la gestió
- Impuls del turisme naturalístic
- Recuperació i gestió forestal
- Gestió racional de la caça i la pesca
- Control de les espècies exòtiques

Per una democràcia de qualitat:

- Rigor polític i compromís més enllà del període legislatiu
- Lluita contra la corrupció: per la dignificació de la política
- Educació ambiental, informació sobre medi ambient i participació ciutadana

María Huguet

Resum d'activitats de 2010

Campanyes

Territori i recursos

Territori i urbanisme

Modificacions del Pla Territorial de Mallorca: les ART, eliminades

Juntament amb l'aprovació definitiva de la modificació anterior, el Consell de Mallorca va aprovar inicialment, el desembre passat, una nova modificació per eliminar les ART. El procés d'informació pública ja ha culminat i ara restam a l'espera de l'aprovació definitiva d'aquesta modificació malgrat que, en l'àmbit penal, s'hagi arxivat la denúncia contra els responsables polítics que possibilitaren els aprofitaments urbanístics a què responien algunes de les ART més conflictives.

Es Guix, protegit!

L'aprovació definitiva de la modificació del Pla Territorial que desclassificava es Guix va donar pas a la protecció d'aquest entorn. Continua sense resoldre el contenciós que el Consell de Mallorca té contra la llicència concedida per l'Ajuntament d'Escorca.

Benito Bohigues

El desgovern urbanístic: els decrets llei

El GOB ha presentat una petició a la Defensora del Poble instant-la a presentar un recurs d'incostitucionalitat contra algun dels decrets lleis i la seva corresponent tramitació com a llei al Parlament, per vulnerar la participació ciutadana en els processos urbanístics, fer urbanisme a la carta, i possibilitar l'incompliment de sentències via llei.

Transport i infraestructures

Mesa Cívica. Mou-te per Ciutat, plataforma ciutadana

El col·lectiu continua treballant conjuntament en els temes de mobilitat que afecten la ciutat de Palma. Bicicleta i tramvia especialment. Una de les activitats més significatives organitzades pel col·lectiu aquest any ha estat la jornada

d'activitats al carrer Blanquerna amb motiu del Dia Mundial del Medi Ambient (5 de juny). El col·lectiu està format per Massa Crítica, GOB, Amics de la Terra, CCOO, STEI-i i altres entitats que hi donen suport.

Tramvia

Es troba en període d'exposició pública el projecte de tramvia que ha d'unir Palma amb l'aeroport. El GOB estudia presentar-hi al·legacions.

Demostrem-ho!

El 24 d'octubre, el GOB va organitzar un acte de simulació a les Avingudes per contribuir a la sensibilització sobre els mitjans de transport sostenibles. L'acció va ser un èxit gràcies a la gran participació.

M.A. Ballester

Recurs contra el Pla de Carreteres

El GOB continua a l'espera de la resolució del recurs interposat contra l'aprovació definitiva de la revisió del Pla de Carreteres que el Consell de Mallorca va fer el passat mes de desembre, després de la campanya impulsada per evitar-ne l'aprovació.

Palma

Pla de Reforma Integral de la Platja de Palma

El GOB ha presentat al·legacions després d'estudiar en profunditat el projecte, ara aturat. El GOB reclama que s'aturi el creixement i denuncia alguns dels aspectes més perversos de l'aplicació del Pla com la ubicació del centre comercial, la creació d'edificis singulars i la pèrdua de caràcter mediterrani. Alhora, lloa els esforços en l'adaptació del futur de la Platja de Palma al canvi climàtic i la voluntat per minimitzar-ne la contribució des del punt de vista d'emissions, i la protecció de la zona humida de ses Fontanelles.

Part Forana: l'activitat als pobles

Es Castellet (Bunyola). El GOB va presentar a l'Ajuntament, l'any passat, una petició de revisió d'ofici de la llicència, que va ser denegada. En aquests moments restam a l'espera del contenciós que el Consell de Mallorca va anunciar contra la llicència.

Pedrera de Can Centes – Ca n'Alou (Felanitx). El GOB ha presentat un recurs contra la resolució de l'Ajuntament de permetre l'activitat en aquesta pedrera.

Vallgornera (Llucmajor). El nou Decret Llei que eximeix del requisit de la instal·lació del clavegueram dona llum verda a la urbanització. El GOB en va demanar públicament la desclassificació.

Orient (Bunyola). Iniciat l'expedient d'incoació del BIC a petició de GOB, ARCA i veïns de Bunyola.

Es Fangar (Manacor). Presentada denúncia per part del GOB. L'Agència de Disciplina Urbanística ens ha notificat la interposició d'una multa i n'ha ordenat la demolició.

Denúncia del circuit de Son Matamoros (Felanitx). Presentada una denúncia a la Fiscalia per abocament de pneumàtics. Recentment, se li ha concedit la declaració d'interès general. Manca encara la tramitació ambiental.

Calvià (Molí des Castellet). Suport a la campanya impulsada per recuperar aquest indret patrimonial des d'Arca i la Plataforma Calvià per la Llengua.

Molí d'en Regalat (Artà). S'ha presentat petició de revisió de la delimitació de domini públic a Costes, l'Ajuntament d'Artà i el Consell de Mallorca. Pendants de saber com resoldrà el Consell de Mallorca després de la contesta de Madrid en relació a la possibilitat de revisar-ne la delimitació.

Pastoritx (Valldemossa). Denúncia presentada a l'Agència de Disciplina Urbanística per unes obres no ajustades a llicència a una finca declarada ARIP. De moment no tenim resposta.

Cap Enderrocat (Llucmajor). Es va denunciar a Costes i a l'Ajuntament la realització d'uniques obres que feien els propietaris de l'Hotel Cap Rocat al caló de la Reina, una zona afectada per la LEN, qualificada com a AANP (Àrea d'Alt Nivell de Protecció) afectada per APT (Àrea de Protecció Territorial) de Costa, que a més està classificada com a LIC (Lloc d'Interès Comunitari) i ZEPA (Zona d'Especial Protecció d'Aus) per la Xarxa Natura 2000.

Globàlia (Llucmajor). Denúncia presentada, a l'agost de 2010, per les obres d'un aparcament en sòl rústic. Tot i que el Consell li va denegar la declaració d'interès general, han consolidat una part de l'aparcament i actualment duen a terme obres per ampliar-lo.

Plataforma Son Bordoí Viu

EL GOB forma part del col·lectiu d'entitats que formen la Plataforma Son Bordoí Viu, contra el projecte d'urbanització derivat de l'aplicació de la Llei Carbonero i les reserves estratègiques de sòl. El GOB insisteix que el projecte té deficiències i que, a més, afecta la darrera gran àrea rural ben conservada de Palma.

Aigua

Al·legacions al Pla Hidrològic

El GOB va presentar al·legacions al Pla Hidrològic de les Illes Balears, especialment pel que fa a l'apartat de normativa, incidint en la necessitat d'impulsar un vertader cicle tancat de gestió de l'aigua a Mallorca.

Projecte H₂O

El GOB participa, des de l'Àrea de Campanyes, en la campanya, «H₂O, recursos didàctics i educatius sobre l'aigua al planeta Terra», amb l'objectiu de fer incidència política a través de la sensibilització relativa a la problemàtica de l'aigua, amb l'elaboració de recursos educatius per treballar per una educació crítica i transformadora.

Residus

La tasca en matèria de residus en l'àmbit de campanyes del GOB s'ha centrat en la denúncia de la incineració amb nous arguments i l'anàlisi i la presentació d'alternatives a l'actual model de gestió de residus, en col·laboració amb altres entitats i d'acord amb els objectius programàtics del GOB.

Incineració: nous arguments

El GOB va presentar, el setembre, l'informe «Incineració màxima: l'ombra del negoci». L'informe pretén posar de manifest, un cop més, la insostenibilitat econòmica, social i ambiental de la incineració, reclama una nova planificació i entén que és un moment crucial, tant pel canvi polític, com per la previsió d'inaugurar un forn nou de la incineradora. En el marc d'aquesta acció de denúncia, el GOB va organitzar la presentació del darrer informe de Greenpeace: «La incineració de residuos en cifras: Anàlisi socio-económico de la incineración de residuos municipales en España», i es varen reunir representants de les dues entitats amb els diferents responsables polítics en matèria de residus i canvi climàtic.

Resum d'activitats 2010

Plataforma per a la Reducció de Residus de Mallorca

Les entitats Amics de la Terra, Deixalles, GOB, ALCAIB i Greenpeace han constituït aquesta Plataforma amb l'objectiu de reivindicar un canvi en la política de gestió de residus. S'han elaborat documents i organitzat jornades informatives sobre l'actual sistema de gestió i sobre la prevenció dels residus als municipis, i s'ha duit a terme una acció directa de denúncia de la incineradora sota el lema «Ni un minut més! Més reducció i millor reciclatge». La Plataforma vol impulsar un model de gestió d'envasos que s'ha implantat amb èxit a alguns països europeus: els sistemes de dipòsit, devolució i retorn (SDDR). Ja s'ha presentat als ajuntaments un model de moció a favor d'aquest sistema. A hores d'ara Inca, Calvià i Capdepera ja han presentat les respectives mocions al ple.

Toni Rubio

Energia i canvi climàtic

Trobada de l'Observatori Climàtic

El GOB va col·laborar en la Trobada de l'Observatori. Vàrem cedir el local per organitzar un taller seminari sobre compensacions d'emissions en el qual també participàrem. També vàrem impartir una xerrada sobre «L'acció social davant de la crisi climàtica» a la sessió organitzada per l'Observatori al Club Diario de Mallorca.

Propostes a la revisió del Pla d'Acció de Lluita contra el Canvi Climàtic

El Govern ha iniciat un període de revisió del Pla d'Acció que té de termini fins al 6 de gener de 2011. Hi treballam juntament amb Amics de la Terra.

Inici de la campanya pel tancament del Murterar

A l'estiu, el GOB va iniciar una campanya amb l'objectiu de promoure el debat polític per possibilitar un canvi en la planificació energètica que prevegi el tancament progressiu de la central del Murterar i, per tant, la fi de la producció d'electricitat amb carbó. S'han mantingut reunions amb la consellera i el director general d'Energia. La campanya continua oberta i tenim previst continuar-la dins el primer semestre de 2011.

Biodiversitat

El 2010 ha estat un altre any sense cap nou metre quadrat d'espai natural protegit. Els PORN que es tramiten a Mallorca (es Trenc-Salobrar de Campos i Parc Natural de la península de Llevant) continuen sense exposar-se públicament i tampoc no n'hem pogut conèixer els continguts. Tot i això, al principi de l'any es varen produir canvis en el Govern, amb efectes contraposats pel que fa a l'avanç en la protecció de nous espais naturals. Per una banda, l'aritmètica parlamentària ara no facilita l'aprovació de cap nou espai natural protegit (el Parlament està en mans de l'oposició), però, per altra banda, la Conselleria de Medi Ambient està governada per un nou equip més receptiu als avanços en protecció, fet que ha possibilitat alguna novetat impensable abans d'aqueix canvi.

Protecció i conservació d'espais naturals

Espais naturals protegits

Davant la manca d'avanços en tramitació i planificació, la nostra tasca ha estat de seguiment, a través de la participació en les juntes assessores dels parcs naturals de s'Albufera, s'Albufereta, Mondragó, Llevant, sa Dragonera i Cabrera. També s'ha participat en la Comissió de Seguiment del Parc de Bellver.

Altres espais naturals

També enguany, Son Bosc ha requerit un esforç de dedicació important per part nostra. El canvi en el Govern ha fet possible un gir de 180 graus en la situació, i la Conselleria de Medi Ambient ha estat més receptiva a les nostres demandes.

Així, es va possibilitar la realització d'una missió d'assessorament Ramsar (que no va ser possible en temps d'UM), entitat que ha emès un informe importantíssim en el qual es reclama la protecció definitiva de la zona incorporant-la al Parc Natural de s'Albufera. Igualment es va atendre la nostra petició de declaració d'una ZEPA (Zona d'Especial Protecció per a les Aus), en aquests moments en tràmit. També hem sol·licitat la tramitació d'un LIC (Lloc d'Interès Comunitari), una altra figura de protecció internacional.

La campanya pública també ha continuat activa, s'han recollit i lliurat més de 13.000 firmes a favor de la protecció, bona part de les quals recollides a la Platja de Muro, on els turistes, a més de signar, feren arribar la petició de protecció als seus allotjaments hotelers. La projecció internacional de la campanya ha aconseguit el suport de les entitats conservacionistes més importants del Regne Unit (RSPB) i Alemanya (NABU). Les

actuacions han inclòs igualment la difusió d'alguns informes (sobre el golf i la temporada turística), molts de comunicats i alguna acció reivindicativa («Iberostar destrueix Son Bosc»).

Pel que fa a altres espais naturals, s'ha remès a la Conselleria de Medi Ambient una proposta de declaració de noves ZEPA a Maristany, Son Real i el pla d'Alanzell.

Conservació d'espècies i hàbitats

Litoral

S'han presentat al·legacions i s'ha participat en el debat mediàtic d'alguns dels projectes d'actuació a la costa impulsats pel Ministeri de Medi Ambient, en concret en els casos de la reforma de la platja d'Estellencs, la regeneració de la platja de Cala Agulla (Capdepera) i la delimitació de la zona dunar de les Casetes dels Capellans (Muro).

Zones humides

En el marc de les al·legacions al Pla Hidrològic, s'han presentat propostes en la línia de minvar l'impacte de les actuacions que sovint es realitzen a llits de torrents.

Àguila peixatera

S'ha mantingut el seguiment d'exemplars mitjançant satèl·lit, millorant la informació sobre els moviments i ús del territori dels exemplars a Mallorca, i se n'han marcat dos nous exemplars.

Espècies exòtiques

S'ha encetat una línia de treball sobre el problema de la introducció d'espècies exòtiques, amb l'edició d'un fullet i la realització d'activitats educatives (més informació a l'apartat d'educació ambiental).

Control biològic

Hem intervingut en la polèmica generada a l'entorn del control d'avifauna a l'aeroport de Palma, adreçant una sèrie de mesures alternatives a la Direcció de l'aeroport per tal de evitar que el control es fonamenti en la matança d'ocells.

Milana

Mal any per a la milana. Per primera vegada es trenca notablement la sèrie de creixement poblacional que s'observava des de fa 10 anys, amb una minva de 3 parelles en relació a les localitzades l'any 2009. Així mateix, la mortalitat detectada ha batut el rècord, amb 10 exemplars localitzats. El verí hi ha tingut una incidència important.

Les actuacions d'enguany han donat continuïtat a les línies de feina ja encetades fa anys (localització de la població nidificant, marcatge i seguiment d'exemplars, localització de baixes, etc.) i englobades en el Pla de Conservació dirigit per la Conselleria de Medi Ambient, i, a més a més, gràcies al suport d'Obra Social Caja Madrid s'han pogut iniciar també activitats de divulgació (edició de materials, realització de xerrades i d'activitats educatives, plana web...).

Altres intervencions

Davant l'ús massiu, que fa el Consell de Mallorca i alguns ajuntaments, d'herbicides per controlar la vegetació a les voreres de camins i carreteres, se'ls ha fet una petició formal per tal d'abordar la qüestió amb altres sistemes.

Sostenibilitat d'aprofitaments

Caça

S'ha avançat en la declaració de nous refugis de caça: Can Ramoneta (Inca), sa Torre (Capdepera) i l'ampliació del de Bosc Bell (Alcúdia). També es va demanar la prohibició de la caça a zones incendiades, com ja es fa a altres comunitats autònomes.

Pesca

S'han presentat dues denúncies sobre barques de bou, la primera per no respectar els horaris de feina i l'altra per fer pesca d'arrossegament dins la reserva marina del Toro (Calvià). D'altra banda, s'ha donat suport a les noves regulacions plantejades per la Conselleria d'Agricultura i Pesca per a la Reserva Marina de Llevant.

Custòdia del territori

S'ha seguit participant en l'ICTIB, que enguany ha consolidat la seva oficina (a Menorca) i ha començat a executar un pla de feina, en el qual s'han de destacar les Jornades de Custòdia del Territori que es varen fer a Palma.

Altres iniciatives de custòdia s'exposen als apartats corresponents: refugis de fauna, la Trapa i el projecte per al pla d'Alanzell (ornitologia i educació ambiental).

Educació ambiental

Activitats escolars

Programa educatiu de la Trapa

Continua la bona acollida d'aquest programa educatiu que en fa el professorat i l'alumnat de la nostra illa. Durant l'any 2010, hi han participat un total de 4.302 alumnes de 13 municipis de Mallorca i ha tingut el suport econòmic de l'Obra Social de Sa Nostra, de la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament de Palma i del Departament de Joventut i Igualtat del Consell de Mallorca.

Activitats per a la conservació de la milana

Hem duit a terme moltes activitats per conèixer la importància de la conservació de la milana, amb el principal objectiu de fer a saber la greu situació d'aquesta espècie a Mallorca i fer participants de la seva recuperació als infants que viuen als 25 municipis que conformen la seva àrea de distribució. A través de les activitats, els infants han conegut quina relació tenen els seus municipis amb la milana i de quina manera poden ajudar a conservar-la. S'han elaborat també 3.000 quaderns didàctics per complementar les activitats. Aquestes activitats han tingut la col·laboració de l'Obra Social de Caja Madrid i de la Conselleria de Medi Ambient i Mobilitat.

Contacontes sobre medi ambient

Enguany han participat en aquesta activitat un total 1.642 alumnes d'educació Infantil, 1r i 2n cicle d'educació Primària. Les activitats s'han duit a terme a la biblioteca municipal de Palma més propera a cadascun dels 18 centres educatius que hi han participat. El principal objectiu d'aquest programa educatiu és que els infants assoleixin l'hàbit de lectura i se sensibilitzin a través del coneixement de la fauna, la flora i la problemàtica relacionada amb diverses temàtiques. Aquestes activitats han tingut el suport econòmic de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Palma.

Noves activitats d'espècies exòtiques

Novetat per enguany ha estat l'aprovació d'un nou projecte que ha permès editar un fullet sobre la problemàtica ambiental que generen les espècies exòtiques i les invasores, editat gràcies al suport de la Direcció General d'Educació Ambiental i Canvi Climàtic del Govern de les Illes Balears. A més, s'han realitzat els continguts d'una activitat escolar per sensibilitzar sobre la importància, a l'hora d'elegir una mascota, de tenir present el problema de les espècies exòtiques. Al final de l'any 2010 i al principi d'aquest 2011, s'han començat a realitzar diverses activitats escolars amb el suport de l'Ajuntament de Palma, per a alumnes de tercer cicle de Primària.

Grups Infantil i Juvenil

Els grups Infantil i Juvenil del GOB han iniciat la 14a temporada amb molta d'il·lusió i experiència acumulada, i amb el reforç de 5 noves incorporacions. Al llarg del 2010, els infants i educadors del Grup Infantil han participat en activitats a diferents entorns naturals com els embassaments de Cúber i el Gorg Blau, Son Bosc o els parcs naturals de Mondragó i sa Dragonera, i en altres activitats educatives com una gimcana sobre mobilitat i drets humans i activitats sobre comerç just. El Grup Juvenil també ha participat en diverses activitats, com una excursió reivindicativa a favor de l'obertura d'un camí públic, la realització de tasques agrícoles a sa Canova (sa Pobla), la visita a Son Bosc i s'Albufera i un campament d'estiu i voluntariat ambiental a s'Arenalet d'Albarca (Artà). Els grups Infantil i Juvenil han gaudit un any més de la col·laboració de l'Obra Social de Sa Nostra.

Divulgació, formació i voluntariat

Formació

Hem participat en les I Jornades sobre Mobilitat Sostenible als centres educatius organitzades per l' STEI, exposant les activitats educatives que oferim sobre mobilitat sostenible.

Un any més, hem presentat ponències a la Universitat sobre l'experiència de la nostra àrea en educació ambiental. Hem continuat també formant monitors i directores de temps lliure en col·laboració amb el Centre d'Estudis de l'Esplai.

Noves activitats de sensibilització ambiental per a famílies

Hem començat a realitzar activitats adreçades a famílies. Hi han participat sobretot famílies amb infants i joves socis del GOB. Hem realitzat un taller d'egagròpiles i diverses xerrades i sortides sobre ornitologia. Les activitats continuaran durant el 2011. Aquestes activitats han tingut una subvenció de la Direcció General de Joventut, que depèn de la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració.

Activitats de voluntariat ambiental d'estiu a la Trapa i sa Dragonera

El 2010 ha significat una passa endavant en alguns aspectes organitzatius dels camps de voluntariat, i s'han consolidat les activitats d'estudi naturalístic. El treball de voluntariat de manteniment de la finca s'ha compaginat amb activitats i tallers. Als camps de voluntariat de la Trapa i sa Dragonera, hi participaren 16 i 15 voluntaris respectivament. Enguany, aquesta activitat ha tingut el suport del programa VOLCAM de la Caja del Mediterráneo i de la Direcció General d'Emergències del Govern de les Illes Balears.

Ornitologia

Projectes

Programa de Seguiment d'Aus Comunes (SAC)

Durant tot l'any, han continuat els cursos d'identificació d'ocells, ja sigui visualment o pel seu cant, que han servit com a preparació del SAC. A més, també hi ha hagut xerrades específiques per preparar els SAC de primavera i els d'hivern.

Atles d'aucells hivernants de les Balears

L'hivern de 2010-2011 és el darrer pel que fa a la recollida de dades per a l'*Atles d'aucells hivernants de les Balears*, per la qual cosa s'intentaran cobrir totes les quadrícules que falten. Dia 25 de novembre es va fer una xerrada per preparar aquesta darrera temporada de feina de camp.

Xarxa d'Estacions d'Esforç Constant (EEC)

Problemes de finançament han fet que no s'hagin pogut fer les estacions a cap dels parcs naturals com s'havia fet els darrers anys. En canvi, s'ha posat en marxa una nova estació d'anellament d'esforç constant al bosc de Bellver amb el suport de l'Ajuntament de Palma i una altra de situada dins el campus universitari de la UIB.

Campanyes de sensibilització

Campanya «De residus, gens ni mica»

Amb la col·laboració de la Direcció Insular de Gestió de Residus del Consell de Mallorca, ha continuat la tasca de la campanya de reducció de residus «De residus, gens ni mica», en què s'han conservat les dues línies de feina: la realització de festes sostenibles i el manteniment del Centre de Dinamització per a la Reducció de Residus. La primera línia de feina implica la continuïtat en les actuacions de la Família Carmanyola a mercats i festes, per fomentar l'ús de bosses i vaixelles reutilitzables. Com a centre de dinamització de residus hem gestionat l'ús i el préstec de la nostra vaixel·la reutilitzable a més d'una vintena d'entitats ciutadanes i ajuntaments. Al mateix temps, els hem assessorat en matèria de bones pràctiques en reducció de residus i foment de la recollida selectiva. Per reforçar aquesta tasca, s'ha editat un CD-Rom amb material informatiu i de cartelleria per a la realització de bones pràctiques a les festes i d'un bon ús de la vaixel·la.

Campanya per una mobilitat més sostenible

Enguany, la campanya s'ha centrat especialment en els joves. Hem organitzat el segon concurs de còmic Mou-te bé. A cada institut participant s'hi ha instal·lat una exposició amb les obres del primer concurs i s'hi han realitzat visites guiades, com a principal novetat, i itineraris amb bicicleta per valorar l'estat de la mobilitat als municipis on estan ubicats els instituts participants. Aquesta campanya ha tingut el suport de la Conselleria de Medi Ambient i Mobilitat i el Consorci de Transports.

Recomptes d'ocells

El principal ha estat el recompte d'ocells aquàtics i limícoles hivernants dins el marc del seguiment anual que es realitza en l'àmbit de tot Europa. S'han realitzat també recomptes de dormidors d'agrions. Per a l'*Atles d'hivernants* s'han fet també censos d'ocells marins des de punts de la costa. Hem participat també en recomptes de virots i en el cens de voltors lleonats i negres.

Campanyes per a l'estudi de la migració dels ocells

Igual que l'any passat, problemes diversos, especialment de pressupost, han condicionat les campanyes al Parc

Resum d'activitats 2010

Natural de sa Dragonera, de manera que no s'ha fet la campanya d'estudi de la migració prenupcial, i la d'estudi de la migració postnupcial s'ha fet únicament durant el mes de novembre. Les campanyes de migració prenupcial i postnupcial al Parc Natural de Cabrera s'han fet dins el marc del contracte que acabarà amb la campanya prenupcial de 2011.

Recerca i conservació

S'han convocat les beques d'ornitologia, que s'han donat als següents projectes: «Estructura i dinàmica poblacional en un abeurador de la Serra de Tramuntana» i «Seguimiento de un comedero para aves carroñeras en el Puig del Galatzó». S'ha realitzat un projecte amb l'Ajuntament de Palma per a la col·locació i el seguiment de caixes niu per a ocells insectívors al Parc de Bellver i s'ha fet un taller d'iniciació pràctica a l'ús d'eines de seguiment de la fauna, orientat al seguiment de l'hortolà de canyet.

Divulgació

Durant el 2010, s'han realitzat diverses sortides ornitològiques, sempre que el temps ho ha permès, i s'ha continuat amb les xerrades i els cursos els sobre temes ornitològics al local del GOB. També hi ha hagut altres actes per apropar l'ornitologia a la gent, des de visites d'escoles i voluntaris a totes les estacions d'anellament, fins a xerrades sobre ornitologia a col·lectius diversos o la presència a diverses fires.

Reserva biològica de la Trapa

Podem destacar la consolidació de la gestió de la nostra Reserva Biològica respecte de la recuperació agrícola i forestal, en què els avanços són ben evidents i mostren una finca viva amb una acurada gestió diària.

Restauració arquitectònica

Destaquen la restauració definitiva de les teulades del molí de sang i de la caseta de cala Sanutges, gràcies al Consell de Mallorca i del Banc de Santander, respectivament. Atesa la nul·la disponibilitat pressupostària del Consell de Mallorca, i amb l'objectiu de poder atendre intervencions a la Trapa, s'ha optat per renegociar el conveni signat amb el Consell per tal de poder modificar el paper del GOB de manera que, entre d'altres, siguem també impulsors directes de la restauració del patrimoni cultural de la finca.

Tasques agrícoles

Continuen també els treballs agrícoles com llaurar i sembrar, així com el manteniment dels fruiters plantats en aplicació del Pla de Recuperació de Varietats Locals, i s'han fet manteniments

Publicacions

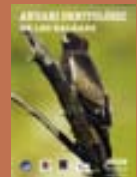
Atles dels aucells nidificants de Mallorca i Cabrera

Aquest any 2010 es va publicar aquesta important obra, *Atles d'aucells nidificants a Mallorca i Cabrera*, que suposa una continuació de l'*Atles* publicat l'any 1997.

S'han recollit més de 15.000 observacions de comportaments reproductius de 115 espècies diferents (109 d'autòctones i 6 d'exòtiques). Aproximadament un terç de les 352 espècies observades fins ara a Mallorca són reproductores.

Anuari ornitològic i revista Es Busqueret

Enguany s'ha publicat el volum 24 del nostre *Anuari ornitològic*, i s'ha posat en marxa la renovació total de la nostra revista de divulgació ornitològica *Es Busqueret*. La nova revista ha canviat el format i alguns continguts i s'ha mantingut com a publicació trimestral.

i millores als protectors. Amb una ajuda d'Espais de Natura, s'han començat a fer trams de tancament de reixeta que permetran tancar perimetralment tota la vall de Sant Josep per controlar l'accés de les cabres orades.

Tasques forestals

Destaquen les tasques de manteniment dels elements del control d'incendis com la nostra zona de discontinuïtat forestal ubicada a la zona agrícola, l'ompliment del nou dipòsit d'incendis o la retirada d'uns 70 pins adults que havien caigut amb les ventades. També s'ha fet un control preventiu de la cuca dels pins.

Biodiversitat

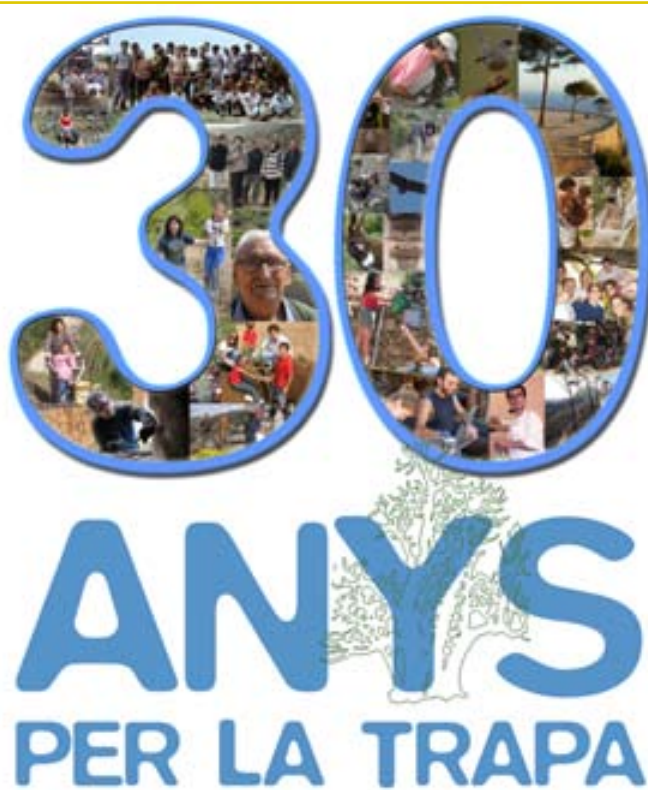
Els voltors han tornat a la Trapa gràcies a la instal·lació d'una menjadora, que es manté amb les cabres capturades a la finca amb motiu del control de densitat d'aquesta espècie. També s'ha habilitat un apiari, que ha proporcionat la primera collita de mel de la Trapa, i s'han construït i distribuït caixes niu.

La Trapa, 30 anys

Ja fa 30 anys que moltes persones i entitats varen iniciar una aventura difícil i alhora engrescadora: la compra de la Trapa a través d'una subscripció popular, amb participacions de 10.000 pessetes.

Per commemorar aquests 30 anys, per reconèixer públicament l'esforç de tantes i tantes persones, el suport de tantes entitats que al llarg d'aquests anys ha fet possible la compra i la recuperació de la Trapa, el GOB i els Amics de la Trapa varen dur a terme un acte, dijous dia 2 de desembre, al teatre Xesc Forteza de Palma.

En el decurs de l'acte es va presentar un documental sobre la Trapa, realitzat per Miraprim per a TV de Mallorca. El punt culminant de l'acte va ser el reconeixement per a les persones i entitats que han destacat en el seu compromís amb la Trapa i la seva conservació. L'acte va concloure amb una actuació musical i la presentació del projecte de futur: «La Trapa 2015».

Informació i divulgació

Internet

Web del GOB

El nombre de visites al nostre web ha augmentat enguany de 160.000 a 200.000. Respecte al projecte de renovació, ara es perfilen els darrers retocs de l'estructura per poder publicar-lo amb els continguts ja finalitzats. Després d'un període de publicació en proves i la posada en comú de suggeriments, s'hi aniran introduint més elements complementaris.

El GOB a les xarxes socials

Des de la seva creació, l'any 2009, tots els perfils del GOB a les diferents xarxes socials han experimentat un augment progressiu de seguidors i visites, que s'ha mantingut durant aquest any 2010, que els consoliden com a canals molt importants de difusió del GOB, tant de les notes informatives, com dels esdeveniments, les accions i les aparicions als mitjans de comunicació.

Llista de distribució

Enguany hi ha hagut 300 incorporacions més a la nostra llista de distribució per correu electrònic, i en aquests moments són 1.713 les persones i entitats que ja reben els nostres comunicats, informes, notes i convocatòries per aquesta via. També s'ha suavitzat l'aspecte del text dels InfoGOB per fer-ne amigable la lectura, a l'espera de la creació d'un butlletí electrònic en la línia d'imatge del nou web.

Centre de Documentació Ambiental

Biblioteca

Actualment es cataloga el fons de la biblioteca i, per als primers mesos de 2011, ja es té previst tenir introduïts tots els registres dels llibres i les revistes dins un catàleg en línia que permeti fer cerques per diferents camps i una gestió automatitzada de préstecs i devolucions. En aquests moments, hi ha una persona contractada a través del programa de col·laboració del SOIB amb organismes públics i altres entitats que es dedicarà durant 6 mesos exclusivament a aquesta tasca.

Arxiu de premsa

Prosegueix la recopilació en format digital de les notícies que apareixen sobre el GOB i les seves campanyes a la premsa, la ràdio i la televisió, i també dels temes d'actualitat ambiental dels quals el GOB fa un seguiment. Mitjançant la col·laboració d'uns quants de voluntaris es continua fent l'inventari de l'arxiu de premsa en paper, perquè serveixi com a eina per a la recerca de notícies i com a avaluació de cara a una futura digitalització de l'arxiu.

Arxiu digital

Actualment està en marxa la creació d'un sistema classificat de carpetes que siguin accessibles en xarxa interna, amb l'objectiu de centralitzar tota la documentació que va creant el GOB i que faci la funció d'arxiu digital (de premsa, de comunicats, fotogràfic, de publicacions, del web, etc.), per tal de facilitar l'accés a aquesta documentació, que actualment es troba bastant dispersa.

Cursos, seminaris i conferències

El GOB ha continuat la seva activitat d'organització de conferències, presentació de llibres i organització de cursos, jornades i tallers, la majoria dels quals s'han duit a terme aprofitant la infraestructura del nostre local. Les activitats han estat diverses xerrades i cursos promoguts pel Grup d'Ornitologia o el Servei d'Educació Ambiental. Xerrades sobre residus, cursos de cooperació i seminaris, com el de la Trobada de l'Observatori Climàtic. Presentació de projectes, com el Projecte de Banca Ètica, FIARE, o diverses xerrades sobre el GOB a diferents col·lectius, alguns d'àmbit internacional, com les que es varen dur a terme al grup de la Universitat de Belfast.

Presència a fires i altres esdeveniments

Enguany, hem assistit a 13 esdeveniments, en els quals s'ha repartit material informatiu i venut material de marandatge del GOB. També s'ha incorporat al material de les fires un bloc amb les ofertes actives de voluntariat, perquè els estands siguin, a més, una eina per a la participació. També s'han creat enguany tres nous plafons promocionals, i ja està pressupostada de cara a la nova temporada la renovació de tot el material d'infraestructura, que inclourà la compra d'un envelat de 3 x 3 m

Funcionament del GOB

Organització interna

Com a novetats en l'organització interna del GOB, destaquen enguany la Junta Directiva Interinsular i l'Assemblea Interinsular que ha tingut lloc a Formentera, i que va servir també per aprovar definitivament una modificació dels estatuts que afectava principalment l'article referent als objectius del GOB per tal de redefinir-lo i ajustar-lo a les prioritats i realitats diverses del treball de cada una de les associacions insulars.

i de dues taules amb dues teles impreses amb el logo del GOB.

Publicacions

Renovació de *L'Ecologista*

Enguany, coincidint amb el número 50 i els 25 anys de la publicació, *L'Ecologista* ha experimentat un canvi integral: imatge, estructura, seccions, continguts, augment de la periodicitat, obertura a col·laboracions externes i creació d'un comitè editorial.

Tota una renovació de concepte, que vol fer més atractiva la nostra revista i aconseguir que continuï tenint un paper important en convivència amb els diferents mitjans informatius del GOB, conservant el seu caràcter històric d'eina per a la participació, el voluntariat i la informació als socis i que, a més, la consolidi com un dels principals mitjans de difusió de l'ecologisme a Mallorca.

Es Busqueret, La nostra revista de divulgació ornitològica, també ha experimentat un canvi molt positiu que la fa una revista més atractiva i completa: n'hem augmentat les dimensions i els continguts i hi hem incorporat noves seccions, tot amb una millora substancial en l'aspecte visual que la fa molt més atractiva i útil, tant per als amants de l'ornitologia com per als que es volen iniciar en aquest apassionant món.

Grup excursionista del GOB

Enguany s'ha elaborat el nou calendari d'excursions 2010/2011, consultable al web del GOB. Des de l'Àrea d'Informació i Divulgació es continua coordinant i fent difusió de cada excursió a través de la llista de correu InfoGOB. Aquestes excursions es fan el darrer diumenge de cada mes i continuen tenint una afluència notable de gent, amb una mitjana d'unes 20-25 persones per excursió.

Àrea econòmica

Tot i la disminució substancial de les convocatòries de subvencions i les dificultats per generar contractes amb l'Administració, que han provocat que els recursos públics que es destinen a les nostres accions disminueixin considerablement any rere any, enguany s'han continuat impulsant i tramitant les diferents línies de finançament públic mitjançant subvencions o contractació pública per a cadascuna de les àrees de feina del GOB. La línia de feina amb l'Administració pública implica esforços de l'Àrea Econòmica

en la planificació dels projectes, la tramitació, el seguiment de l'execució, la justificació i, finalment, el cobrament efectiu de les factures o subvencions. Concretament s'han presentat 26 projectes, 21 dels quals han obtingut finançament.

Peraltra banda, s'ha encetat, en el darrer trimestre de l'any, la feina amb donants privats i empreses. S'ha treballat en l'establiment d'un codi ètic per a les relacions amb empreses i s'ha realitzat una base de dades amb les 1.000 empreses més potents de les Balears, amb una selecció de les empreses de les quals potencialment podem rebre suport i que s'adeqüen al nostre codi ètic. Hem vist que les empreses responen bé a la campanya «Soci empresa». Enguany, com a novetat, hem obtingut el patrocini de Malla en el projecte «Adopta una àguila peixatera» i s'ha realitzat una acció de voluntariat corporatiu amb Fundació Mapfre, que continuarà l'any vinent amb altres empreses. S'ha rebut el suport de diferents obres socials i d'Endesa per a la conservació de la milana i l'edició de l'Anuari ornitològic.

Des de l'Àrea Econòmica es considera important dedicar esforços a la comunicació, amb l'objectiu de transmetre un missatge per poder aconseguir recursos i fidelitzar els socis i els col·laboradors. Per tant, s'ha treballat (conjuntament amb les altres àrees del GOB) en l'organització de dos esdeveniments: Actes per a la celebració dels 30 anys de la Trapa i Som GOB, ets GOB. Per donar a conèixer les nostres línies de feina, tant al soci com a les empreses i a la resta de la societat, s'han editat nous materials: el dossier El GOB, actuant per a la natura i per a les persones, el nou tríptic A l'aguait amb Mallorca, i els plafons d'una exposició sobre el GOB de la qual es disposarà per a les fires i altres esdeveniments. També des d'aquesta Àrea s'ha promogut el disseny i la implantació de la nova imatge corporativa del GOB, per refrescar i actualitzar la que es feia servir fins aleshores. Finalment, també s'ha encetat la campanya de socis per al 2010 i 2011, en la qual es treballa en aquests moments i per a la qual s'ha establert un pla de feina amb uns objectius concrets, uns destinataris i accions i activitats per a assolir els objectius marcats.

Local del GOB

Durant tot l'any s'han duit a terme feines molt diverses, especialment les relacionades amb el manteniment de les instal·lacions. L'aspecte més destacat i més visible quant a millores ambientals realitzades al local del GOB ha estat l'adquisició de mobiliari fet amb fusta certificada gràcies a una subvenció per a equipaments de biblioteques del Departament de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca. El mobiliari que es va instal·lar va ser molt divers: 4 prestatges per ubicar-hi el fons d'educació ambiental, un moble per a audiovisuals; 3 portes abatibles i tapes laterals per cobrir la part baixa de les taules del corredor; 4 mobles expositors per a revistes i fullets del GOB i d'altres entitats.

El local del GOB també ha servit de seu per a reunions i xerrades d'altres entitats i plataformes, com Greenpeace, S'Altra Senalla, la Plataforma contra la Corrupció o la Plataforma per a la Reducció de Residus.

Participació

Organismes participatius i assessors

El GOB continua participant, a través de treballadors i voluntaris, en els següents organismes: juntes rectoras i patronats de parcs, reserves naturals i reserves de pesca, el Consell de Caça, el Consell Pesquer, Son Reus, la Ponència Tècnica d'Urbanisme de Mallorca i la Gerència d'Urbanisme de Palma, la Comissió de Residus, el Comitè d'Avaluació d'Impacte Ambiental, el Consell d'Agricultura Ecològica, el Consell Balear de Consum, la Junta d'Aigües de Mallorca, el Consell Balear de l'Aigua, l'Institut Balear de l'Energia, els Ports de les Balears, la Comissió de Mobilitat de Palma, el Consell d'Àrea de Medi Ambient de Palma, el Fons Mallorquí de Cooperació i Solidaritat i el Comitè de Seguiment del PDR.

Voluntariat

Com sempre, el GOB ha tingut en el voluntariat un dels pilars bàsics del seu funcionament. A més de socis que s'impliquen activament per problemàtiques relatives als seus municipis o per lluites puntuals, tenim voluntaris fent feina a la Trapa, fent de guies d'excursions, en les tasques jurídiques, fent de monitors al Grup Infantil i al Juvenil, en les diverses tasques ornitològiques, ajudant en campanyes, assessorant en temes diversos, en feines de local i d'oficina, anant a fires, fent accions directes, en publicacions, participant en juntes rectoras, comitès, comissions insulars, consells assessors, etc.

A més, s'han convocat i impulsat noves ofertes de voluntariat: inventari de l'arxiu de premsa del GOB, catalogació del fons de la biblioteca ambiental del GOB, informatització de l'arxiu de cites ornitològiques, suport i assessorament en matèria d'urbanisme i ordenació del territori, ajudant de campanyes en matèria de residus, grup per al disseny i la planificació de la campanya de socis, etc.

El soci

La recuperació activa de socis, l'atenció al soci, la fidelització i la crida a la implicació amb la nostra entitat, han estat els principals objectius que enguany s'han començat a abordar des de l'Àrea de Captació de Recursos, que té com a principal protagonista la campanya de socis que s'ha començat a treballar al 2010 i que tindrà continuació dins el 2011. La campanya anirà acompanyada d'una imatge pròpia, anuncis a premsa i mitjans de comunicació 2.0. Per altra banda, i a iniciativa de la Junta Directiva, aquest 2010 s'ha impulsat la realització d'una enquesta adreçada a socis i simpatitzants de l'entitat que ens ha permès valorar la percepció externa de l'entitat i les prioritats de treball de la gent que fa possible el GOB.

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa

C/ Manuel Sanchis Guarner, 10
07004 Palma

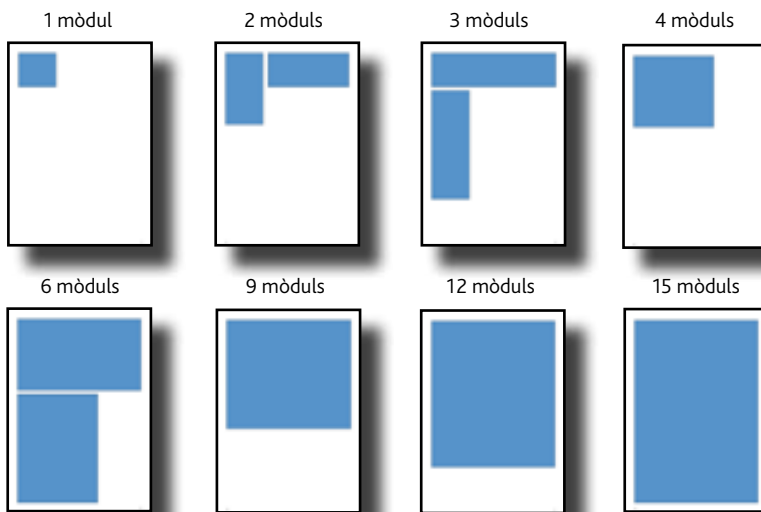
T +34 971 49 60 60

F +34 971 49 60 78

info@gobmallorca.com

www.gobmallorca.com

Anuncia't a *L'Ecologista* 971 496060

NATUR LLAR Todo lo que necesitas para tu casa ecológica

ALMACÉN DE MATERIALES DE BIOCONSTRUCCIÓN EN MALLORCA

- Aislamientos Naturales
- Cales y Morteros de Cal
- Pinturas y Estucos Naturales de Cal
- Armaduras de Fibra de Vidrio
- Tratamientos Naturales para la Madera
- Bio-Piscinas
- Estados y Capas de Polvo
- Energías Renovables
- Estudios Geobiológicos
- Proyectos a Medida
- ... y MUCHO más!

NATURLLAR ECOMATERIALES S.L.
07000 Manacor - Mallorca
EXPOSICIÓN y ALMACÉN
Carrer de San Talent, s/n - T. 971 84 59 63
info@naturllar.com
www.naturllar.com

T

a Palma, deixa el cotxe a casa!

Mira-te en taxi, el transport públic més ràpid i còmode

- recollida a domicili
- servei 24 h
- pagament amb targeta
- serveis facturables

RADIO TAXI

971 76 45 45

Avda. Alexandre Rosselló, 7
07002 Palma de Mallorca
Tel.: 971 72 50 64 - Fax: 971 72 36 58
keniafitness@shop.intersport.es

10% de descompte a socis i sòcies del GOB

COPISTERIA

BOHIGAS

C/. Oms, 40 - Tel. 971 71 59 69 - PALMA

**FOTOCÒPIES EN DIGITAL
LA MILLOR QUALITAT
PER REPRODUIR
FOTOGRAFIES I TEXTOS
ESPECIALISTES EN OPUSCLES,
REVISTES D'EMPRESA
I PREMSA FORANA**

trekking · barranquisme · escola de muntanya
BTT · escalada · espeleologia · marxa nòrdica
incentius per empreses · comiats de solters

A Escola-Aventura tenim molt present que el territori en desenvolupem les nostres activitats és fràgil i cal protegir-lo. Mitjançant el seu coneixement i activitats lúdiques volem inculcar aquests valors.

escull aventura www.escullaventura.com
info@escullaventura.com

Catedràtic Llabrés 9, 07350 Binissalem. 091230291 / 871230917

10% de descompte a socis i sòcies del GOB

l'altra Mallorca

Tot en publicitat

- ▶ PUBLICITAT EXTERIOR
- ▶ PREMSA
- ▶ RÀDIO
- ▶ TELEVISIÓ
- ▶ ARTS GRÀFIQUES
- ▶ CREATIVITAT I DISSENY GRÀFIC

GRUP MALLA GLOBAL DE COMUNICACIÓ

▶ www.malla.es

Fra Juniper Serra, 11 · 07014 · PALMA (MALLORCA) · Illes Balears · T 00 34 971 00 28 00 · F 00 34 971 00 28 10 · info@malla.es

som
ets

Diada per la Participació i el Voluntariat

Margalida Maria Ramis

Espai de conferències

Va ser l'espai de reflexió al voltant de la participació de la societat civil en la preservació del medi ambient, l'apoderament de la ciutadania i les iniciatives que representen una alternativa als models de consum i de producció actuals.

«La iniciativa Slow Food», amb Laura Buadas, presidenta d'Slow Food, i Biel Torrens, president d'Unió de Pagesos.

Baix en carboni de Pedro Barbadillo, amb la presència d'Alberto Jarabo (realitzador i editor) i Marta Hierro (guionista).

El passat 22 de gener, el GOB va celebrar la primera Diada per la Participació i el Voluntariat, una jornada d'activitats diverses a l'entorn del paper actiu de les persones en la incansable tasca del GOB per la protecció de Mallorca, l'educació ambiental i l'estudi ornitològic. L'objectiu general era donar a conèixer les oportunitats d'implicació en la protecció del nostre territori i la nostra biodiversitat, en l'aprofundiment en el coneixement dels nostres valors ambientals i en la implicació en els processos públics que incideixen en les decisions que afecten el territori i les persones.

El desenvolupament de la diada o festival de voluntariat es va articular en diferents espais:

«La llibertat de premsa i l'accés a la informació», amb el periodista Carlos Garrido.

Espai documental

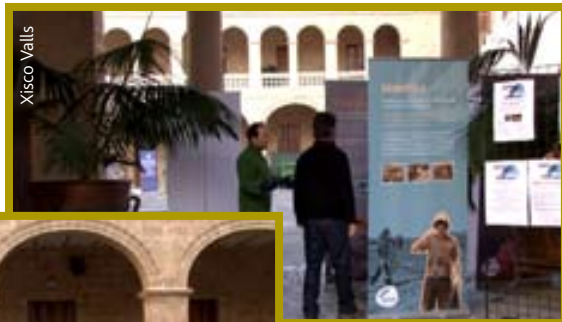
L'espai documental es va articular al voltant de la projecció de dos documentals, en què participaren experts sobre el tema i, en el segon cas, el realitzador i la guionista del documental, per obrir un debat posterior que enriqueix la informació aportada pels documentals en qüestió.

In transition, amb la presència d'Alberto Fraile.

Espai expositiu

S'hi pogueren visitar dues exposicions de producció pròpia:

Exposició del GOB.

Exposició «El GOB i les aus».

I també l'exposició «Biodiversitat a Espanya», de la Fundació Biodiversidad, ja instal·lada al pati de la Misericòrdia.

Espai interactiu (zona tallers)

Durant el dia es varen dur a terme diferents tallers adreçats a totes les edats, amb la col·laboració d'entitats i de col·lectius diversos.

Tallers de construcció de caixes niu i de dibuix d'ocells a càrrec de l'àrea d'ornitologia del GOB.

Taller de primers auxilis per a bicicletes, amb Sprint Bikes.

Taller de juguetes amb material reciclat, amb Ensaimada Malabar.

Ludoteca infantil de S'Altra Senalla.

Dinar anual del GOB i final de festa

A més a més, en el marc de la Diada, es va fer l'habitual dinar anual de l'entitat, en què es lliuraren els premis Alzina i Ciment 2009 i es votaren els candidats de 2010. Els guanyadors dels premis Alzina 2010 varen ser l'Associació de Varietats Locals de les Illes Balears, l'ermità Benet i Massa Crítica. Els premis Ciment varen ser per a l'entitat Golf Playa de Muro SA (Iberostar, Grupotel i Grup Garden), per als responsables empresarials i polítics del Palau de Congressos, i per a Pedro Iriondo, president de Foment del Turisme.

Finalment, hi hagué l'actuació especial de Wonderbrass i Loco Circo de la Vida per cloure una Diada pensada per a les persones que fan possible que el GOB sigui, avui dia, l'entitat ecologista amb més incidència a les Illes Balears.

Eduard Moreno, misser del GOB en el procés de Llucalcari

Aina Llauger i Natàlia Comalada

L'any 1985 començava el procés judicial contra els xalets il·legals de Llucalcari. Han passat més de 25 anys des que el GOB va interposar la primera denúncia i fins que el Tribunal Superior de Justícia ha emès una sentència ferma. Com a misser d'aquest cas, tenies l'esperança que els tribunals us acabarien donant la raó?

Generalment, tot misser té aquesta esperança. Si no fos així, no seria honrat incoar un procés judicial com si es tractés d'una loteria. I, en aquest cas, l'experiència ens feia tenir una esperança raonable respecte a un resultat positiu.

Quines han estat les claus de l'èxit judicial d'aquest cas?

Les claus del bon resultat del plet han estat diverses. En primer lloc, la infracció de la normativa vigent comesa per l'Ajuntament de Deià, que, a parer nostre, era manifesta; en segon lloc, el ferm i constant interès del GOB al llarg d'aquest procés; en tercer lloc, la qualitat de la prova pericial del tres perits forenses que varen intervenir-hi; i, en quart lloc, la ponderada i justa sentència del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears.

A qui correspon l'execució de la sentència?

Correspon a l'infractor executar la sentència. Però si aquest s'hi nega, li correspon fer-ho a l'Administració; amb les despeses, això no obstant, a càrrec de l'infractor.

He estat coordinador general d'Agricultura i Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Actualment, sóc soci i membre del Consell Assessor de l'Organització per a la Defensa de la Naturalesa DEPANA de Catalunya. Un principi: «L'home ha de ser el guardià de la naturalesa, no el seu propietari», del naturalista i científic francès Philippe Saint Marc.

Per què són tan llargs aquests processos?

Al nostre país, els processos judicials són llargs a causa de l'excés de casos que s'han de tramitar als tribunals i pel fet que el sistema processal espanyol és molt garantista. És a dir, és un sistema que garanteix amb rigor la defensa dels drets de les parts del litigi. I, a causa d'això, es fan actuacions amb evident abús processal i, en aquest cas, les hi han fetes tant l'Ajuntament de Deià com els propietaris dels xalets.

«Vaig fer el servei militar a la Base Aèria de Pollença, i vaig tenir el privilegi de conèixer i estimar les Illes quan el seu estat natural era molt diferent de l'actual.»

Els batles es posen sovint de part dels infractors?

No és que els alcaldes es posin de part dels infractors, sinó que el que fan és defensar la legalitat de l'acte d'atorgament de les llicències que ells mateixos han donat, i que resulta que és il·legal. Per tant, se'ls pot demanar responsabilitat patrimonial o fins i tot, en segons quins casos, penal.

«Tot misser sempre té l'esperança que els tribunals li donaran la raó.»

Per què són tan habituals les infraccions urbanístiques en aquest país?

Les infraccions urbanístiques i del medi natural en el nostre país es produeixen per diversos motius, que crec que es poden resumir en dos: d'una banda, la destrucció de la naturalesa, i el territori en general, pels efectes de l'acció urbanística, és una gran font de beneficis econòmics; de l'altra banda, s'ha de tenir en compte que els ciutadans encara no han assumit el dret que tenen de gaudir de l'acció pública, per denunciar i actuar davant els tribunals contra qualsevol infracció urbanística o agressió al medi natural que considerin contràries a les lleis.

Què es podria fer per canviar-ho?

És qüestió que els ciutadans prenguin consciència del seu dret a la ciutat, al territori i al medi natural, d'acord amb l'article 45 de la Constitució espanyola. Així poden lluitar contra el totalitarisme del benefici econòmic obtingut mitjançant la vulneració de la legislació vigent, com s'ha demostrat recentment a Llucalcari i d'altres indrets de les Balears. Resulta molt efectiu i reconfortant per als ciutadans comprovar que hi poden fer alguna cosa.

Casos com el de Llucalcari serveixen d'exemple?

Les sentències dels tribunals són, precisament, per a això: perquè serveixin d'exemple. Evidentment, crec que els ajuntaments i les autoritats responsables de l'ordenament urbanístic i del medi natural de les Illes Balears posaran molta més cura en l'observació i el compliment de la legalitat vigent. Això sí, si les organitzacions per a la protecció del medi natural i les associacions de veïns no abaixen la guàrdia.

L'esbucament ha de ser sempre l'objectiu en el cas de les il·legalitats urbanístiques?

L'enderrocament o esbucament s'escau quan es tracta d'una edificació o instal·lació, o bé quan s'ha modificat il·legalment la forma o la configuració d'un terreny. I, en definitiva, es tracta d'obligar l'infractor a tornar a deixar les coses com estaven abans de la infracció.

«Els ciutadans encara no han assumit el dret que tenen per denunciar i actuar.»

Per acabar, què és el que us va empènyer a col·laborar amb el GOB?

No són gaire habituals les col·laboracions voluntàries de missers i d'altres professionals en les causes ecologistes. Com a misser, crec que l'aportació més adient que puc fer en defensa de la natura és la que faig de vegades, quan altres compromisos professionals m'ho permeten. Quant a la meva col·laboració voluntària amb el GOB, la vaig fer perquè coneixia la brillant actuació i l'aferrissada lluita en defensa de la natura i el territori d'aquesta organització a les Illes Balears ●

CELLER
JAUME DE PUNTIRO
VINERS I VIORS

Plaça Nova, 23
07320 Santa Maria del Camí (Mallorca)
Tel. 971 62 00 23
www.visitjaumedepuntiro.com

 GRUPOTEC
solar

Calle Llorenç Vicens 1- 3B
07002 Palma de Mallorca
Telf: 971718721
www.grupotecsolar.es

Primera Ingeniería nacional en instalaciones sobre nave industrial.
902 00 3734
Energía Solar Fotovoltaica, una inversión rentable y responsable
balears@grupotecsolar.es

Ciberactivisme com a estratègia d'educació ambiental

Miquel Àngel Ballester

La xarxa ens ofereix un conjunt molt divers de recursos, alguns dels quals són petites joies que en les nostres mans poden esdevenir instruments immillorables en la tasca de sensibilitzar ambientalment. Tots podem ser educadors ambientals. Es tracta d'adoptar un paper actiu, de comportar-nos com a ciberactivistes, fent més accessibles els continguts: enviar l'enllaç on es poden consultar a través de correus electrònic i llistes de distribució, o bé donar-los a conèixer a través de les xarxes socials, o fer una passa més encara i traduir-los a formats universals, o organitzar-los i traslladar-los cap a portals públics de lliure accés... La proposta d'actuar en xarxa i a través d'aquest

mitjà virtual no és nova, però de vegades és convenient recordar que l'ús d'Internet com a eina d'entreteniment ens impedeix valorar suficientment l'enorme potencial educatiu que té.

A continuació us proposam una sèrie de documentals ambientals ben atractius i prou interessants perquè els doneu a conèixer i pugueu contribuir així a sensibilitzar. Es tracta d'una selecció de 4 pel·lícules documentals de lliure accés, present actualment a la xarxa. Cada títol va acompanyat d'un breu comentari crític i de l'enllaç corresponent. Atreviu-vos també a educar ambientalment la població i a incorporar noves referències. Passau-ho!

The Story of Stuff (La història de les coses) (2008)

<http://video.google.com/videoplay?docid=-5645724531418649230#>

Durada: 21 minuts

Original i aclaridor documental i web que exposa críticament el funcionament de la societat de consum. Imprescindible per comprendre la crisi que ens ha tocat viure. És una de les exposicions més lúcides i clares sobre el sistema capitalista i sobre les complexes connexions socials i ambientals que s'estableixen en l'economia de materials. El documental està elaborat i presentat per Annie Leonard, activista internacional que explica de forma molt didàctica i dinàmica (amb animacions), el cicle de vida de béns i serveis: l'extracció de materials, la producció, la distribució i el consum de béns i de serveis. També dedica un capítol als residus, i conté un capítol final, amb el títol «L'altre camí», en què aporta solucions per construir un món ambientalment més sostenible.

Per saber-ne més: <http://noalaincineracion.org/cosas/>.

En aquest web de Gaia, hi trobareu guies de debat i activitats grupals sobre el documental. El projecte sobre la societat de consum es completa amb els documentals *Història dels cosmètics*, *Història de l'aigua embotellada* i *Història dels aparells electrònics*.

L'illa de les flors (1989)

http://www.youtube.com/watch?v=4kDN49_bFno

Durada: 12 minuts

Peculiar documental de José Furtado que denuncia les desigualtats humanes —fins i tot formes modernes d'esclavitud— que genera el comerç injust. La pel·lícula ens convida a seguir la història de la producció, la comercialització, la distribució i la compra d'una tomàtiga i del seu aprofitament com a residu. Crida molt l'atenció l'adopció d'una estratègia narrativa consistent a fer avançar la història recordant-nos constantment allò que anteriorment ja ens ha dit. Podria definir-se, si en tenim en compte l'estil, com un diccionari didàctic de la desigualtat; i també, en funció del missatge final, com un cant a favor de la llibertat. Conté alguna escena que s'ha d'explicar als joves, com per exemple quan els animals són més ben tractats que les persones a l'hora d'accedir a les restes de menjar d'un abocador.

Comprar, llençar, comprar. Obsolescència programada (2011)

<http://vimeo.com/17970699>

Durada: 50 minuts

L'obsolescència programada, o obsolescència planificada, es refereix a la introducció en el disseny i la fabricació d'un determinat objecte d'algun mecanisme que n'acurci intencionadament la vida útil. D'aquesta manera es converteix més ràpidament en un residu i es fa necessari substituir-lo. La finalitat d'aquesta pràctica empresarial és incrementar el consum i garantir la demanda permanent.

El documental reconstrueix la història d'aquesta pràctica empresarial, originada amb l'aparició de la producció en massa durant les dècades dels anys 20 i 30 del segle XX, i parla de les greus conseqüències ambientals i socials d'un cycle de producció que afavoreix el continu usar i tirar. Posa exemples actuals d'obsolescència programada aplicada a productes electrònics, com impressores i i-Pod, i també de la transformació de països sencers com Ghana en femers dels productes inservibles del primer món.

El documental dóna veu a joves emprenedors que tracten de posar en marxa nous models de negoci i també a intel·lectuals que defensen la reducció del consum i de la producció per desenvolupar un altre tipus de societat no basada en un model de consum insostenible, entre els quals destaca Serge Latouche, el pare del moviment a favor del decreixement.

Per saber-ne més: <http://www.rtve.es/noticias/20110104/productos-consumo-duran-cada-vez-menos/392498.shtml>

Home (2009)

<http://www.youtube.com/watch?v=SWRHxh6XepM&feature=related>

Durada: 93 minuts

Documental compromès amb la denúncia dels efectes que genera la nostra manera de viure i de consumir. Ens mostra la terra i més de 50 països des del cel. Adoptar aquesta perspectiva inèdita permet que les imatges flueixin naturalment i que s'expliquin per si mateixes. Ens narra, de forma pedagògica, l'origen i l'evolució de la vida a la Terra, i se centra en les transformacions i les ferides que la humanitat li ha infringit des de la revolució industrial. Ens diu que «és massa tard per ser pessimistes», que hem de canviar la nostra manera de consumir i que hem d'escriure la continuació de la història de la humanitat sobre la terra amb fets més sostenibles.

La intenció de despertar les consciències i de convidar a l'acció proambiental s'accentua amb dos fets extracinematogràfics: l'estrena simultània a Internet i als cinemes i el caràcter gratuït, que han estat possibles gràcies al finançament rebut per part d'un conglomerat empresarial format per marques luxoses de renom internacional. Això ha estat polèmic, ja que s'ha considerat que la pel·lícula ha estat un mitjà de propaganda de les empreses patrocinadores.

Per saber-ne més: http://www.karmafilms.es/ficha_cine.php?ID=46

Associació de Varietats Locals de les Illes Balears

Aina Llauger

L'Associació per al Foment de la Conservació i la Producció de Vegetals Autòctons i Tradicionals de les Illes Balears ha estat una de les entitats guanyadores dels premis Alzina que ha atorgat el GOB enguany.

Aquesta Associació defensa les varietats agrícoles tradicionals i locals, que són les que han passat de generació en generació mitjançant un llarg procés de selecció, i que han arribat a formar part de la nostra agrobiodiversitat. Són vegetals únics de les nostres illes i estan adaptats a les nostres condicions ambientals i a les pràctiques agrícoles locals. Per això, tenen una capacitat superior de recuperació quan es produeixen perturbacions de l'entorn o plagues, i no necessiten que es facin servir productes agroquímics.

Les varietats locals són les més adequades per utilitzar en sistemes agrícoles en equilibri amb l'entorn i en l'agricultura ecològica. Així mateix, tenen una gran qualitat nutritiva i són la base de la seguretat i la sobirania alimentària.

Moltes d'aquestes varietats es troben en risc d'erosió genètica i poden arribar a desaparèixer per falta d'ús, per la pèrdua de pràctiques agrícoles tradicionals i per la substitució per varietats foranes.

Més de 100 persones, entitats i empreses formen part de l'associació, entre les quals hi ha pagesos, empreses i associacions agràries i simpatitzants. Entre tots vetlen per la conservació, el manteniment i la difusió dels cultius tradicionals de les Illes.

Per contactar amb aquesta entitat o saber-ne més: Centre Bit Raiguer. Despatx 20B. Carrer dels Sellaers 25 INCA 0730. Tel. 971 887 024. Fax 971 887 001 <http://www.ib.varietatslocals.org/>

Senderisme
Escalada
Descens de barrancs
Espeleologia
Viàtges

MALLORCA
activities.com

www.mallorcaactivities.com
info@mallorcaactivities.com
C/ Maryolles, 122 - Alaió - Mallorca - ESPAÑA
971 510 144 / 636 906 755

Realització i Manteniment
Rees i Netejes Forestals

GOMARIZ
Eco. Jardineria

Camí de Can Frontera, Travessa II núm. 4
Tel. 971 60 11 25 - Tel./Fax: 971 60 76 46
Pla de Na Tesa - MARRATXÍ
jardiners@gomariz.info / www.gomariz.info

Libres
Revistes
Catàlegs
Agendes
Lamines
Cartells
Carpetes
Calendaris
Punts de lectura
Cartes restaurant
Etiquetes i adhesius
Impresos comercials
Fulletons publicitaris

taller gràfic

Impressió offset i digital • Disseny gràfic
comunicació impresa • Edicions

graní fornera, 18 - 07009 Palma - mallorca
tel. 971 919 888 - fax 971 919 501
info@tgramon.com - www.tgramon.com

una impressió molt natural

Agenda

Assemblea general extraordinària **Dimarts 22 de març. 20h. Local del GOB a Palma**

Presentació i aprovació de la programació anual d'activitats

Elecció de vocalies a la Junta Directiva i elecció de presidència insular, presentació de candidatures fins dia 21 de març a les 14h

Jornades de voluntariat a la Trapa:

Les properes jornades de voluntariat a la finca de la Trapa tindran lloc els dies:

3 d'abril
1 de maig
5 de juny

El lloc de trobada és la benzinera del carrer de Sant Miquel, a les 9 h del matí. Inscripció a: trapa@gobmallorca.com

Excursions:

27 de març. Penyal Xapat. Dificultat: mitjana

17 d'abril. Puig de sa Fita per la coma Feresta. Dificultat: moderada

29 de maig. Sense determinar

Hora i lloc de trobada: a les 9 h a la plaça del Cardenal Reig de Palma (de l'Obelisc). És imprescindible apuntar-se prèviament, telefonant al 971 496 060 o enviant un missatge de correu electrònic a info@gobmallorca.com, en què cal indicar el nom, els llinatges, el nombre de persones, la disponibilitat o no de cotxe i el telèfon de contacte. Aquestes sortides són gratuïtes per a socis i simpatitzants del GOB.

Voluntariat

Mònica Gelabert

1. Què fas com a voluntària del GOB?

Som educadora al Grup Juvenil, en el qual fem activitats relacionades amb el foment i la protecció del medi ambient, amb l'objectiu de conscienciar els joves sobre la importància del respecte cap a l'entorn. Tot això mitjançant activitats de temps lliure un cop al mes, com excursions arreu de tota l'illa i visites a llocs d'interès natural i paisatgístic com l'albufera d'Alcúdia o la Garrotxa, a Girona.

2. Com arribares a ser-ho i què significa per a tu?

Hi vaig arribar mitjançant els Joves del GOB. Em permet conèixer l'illa i els seus valors i em dona eines per estendre la consciència mediambiental. A més a més, em permet conèixer gent amb la qual puc compartir aquest amor per la nostra terra.

3. Què li diries a algú que no s'ha plantejat mai ser voluntari o que en aquests moments es planteja aquesta possibilitat?

Que és una experiència molt enriquidora que permet tenir un contacte directe amb la natura i adquirir coneixements sobre protecció i defensa del medi ambient, perquè els altres en puguin gaudir en un futur com ara ho fem nosaltres.

Totes les ofertes de voluntariat actives, les podeu trobar al nostre web: <http://www.gobmallorca.com/volunta/volunta.html>

Ajuda'ns a demanar seny i sentit comú

El GOB llança una campanya per internet per reclamar als responsables polítics seny i sentit comú davant el projecte de nou 2on cinturó-Via Connectora que s'està impulsant des del Consell de Mallorca.

El GOB posa en marxa una campanya per Internet per reclamar als responsables polítics seny i sentit comú en el projecte de nou 2n cinturó - via connectora que s'impulsa des del Consell de Mallorca.

Una longitud de 15 km, amb quatre carrils al nou eix radial que envoltarà la ciutat des del Coll d'en Rebassa fins al polígon de Can Valero, l'obertura de més de 7 km de nou traçat en sòl rústic que deixa centenars d'afectats a les barriades de sa Indioteria, Son Sardina, sa Cabana, el Secar de la Real, el camí dels Reis... Un megaprojecte que implica la construcció de 14 nous ponts, alguns de dobles (entre 6 i 9 metres d'alçada), macro-rotondes en les quals cap l'estadi de Son Moix, i una inversió de 157 milions d'euros. Això és el nou projecte de 2n cinturó.

Dóna suport a les nostres reivindicacions com a grup ecologista, i a les reivindicacions dels centenars de persones que impulsen la plataforma cívica Via Connectora: Així NO!, afectades per aquesta desorbitada obra pública. Mallorca ja en té prou

<http://www.gobmallorca.com/viaconnectora/>

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa

C/ Manuel Sanchis Guarner, 10 - 07004 Palma
T +34 971 49 60 60 F +34 971 49 60 78
info@gobmallorca.com www.gobmallorca.com